

ВІЛ-ІНФЕКЦІЯ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА

Пруднікова А. В.

Науковий керівник: Гейдеріх О. Г.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

livesidney@gmail.com

Вступ. Вірус імунодефіциту людини (ВІЛ) – ретровірус із роду лентівірусів, що викликає повільно прогресуюче захворювання – ВІЛ-інфекцію. ВІЛ – вірус, який вражає імунну систему людини. Імунодефіцит призводить до підвищеної чутливості до широкого ряду інфекцій та хвороб. Термінальною стадією ВІЛ-інфекції є синдром набутого імунодефіциту (СНІД) – це комплексне захворювання, що виникає на тлі зниженого імунітету.

Мета дослідження. Дослідити статистичні дані проблеми та соціальні аспекти ВІЛ-інфекції.

Матеріали та методи. Під час дослідження були використані системний і контент-аналіз (вивчення вітчизняних та іноземних публікацій щодо захворюваності на ВІЛ-інфекцію), а також метод узагальнення (формулювання висновків).

Результати дослідження. За даними ВООЗ, ситуація із захворюваністю на ВІЛ/СНІД в Україні стоїть вкрай гостро і за оцінками становить близько 240000 осіб на кінець 2021 року. Така інформація ґрунтується на даних програмного моніторингу лікувальних та профілактичних заходів, результатах інтегрованих досліджень. Найбільш ураженими ВІЛ-інфекцією українськими регіонами залишаються Одеська, Дніпропетровська, Донецька області та Київ. Найпоширенішими шляхами передачі ВІЛ/СНІД у 2021 році залишаються: незахищений статевий акт – 65,6 %, спільне використання з ВІЛ-інфікованим приладдя для ін'єкцій (шприци, голки) – 34,2 %, вертикальний механізм передачі ВІЛ від інфікованої матері дитині (під час вагітності, пологів або через грудне молоко) – 11,7 %. Чому ж ВІЛ-інфекція є соціальною проблемою, а не лише медичною? У будь-якому суспільстві існує таке явище, як стигма. У Стародавній Греції «стигма» означала тавро на тілі злочинця чи раба. Зараз під стигматизацією розуміється негативне ставлення до окремої людини або групи людей, пов'язане з наявністю у неї/них якихось особливих властивостей або ознак. Раніше ВІЛ-інфіковані були приречені до смерті, тому що вірус виявлявся лише на стадії СНІДу, тому діагноз викликав сліпий страх та почуття повної безпорадності. Люди, що отримали діагноз, і їх близькі практично відразу ж починають стигматизувати себе самі, тоді як зовнішнє оточення може не знати і не здогадуватися про захворювання. Зовнішня стигма може виражатися різними способами – від простого уникнення і ігнорування до образ, загроз та різних проявів жорсткого поводження з боку зовнішнього оточення стосовно людей, які живуть з ВІЛ. Усе це може призвести до соматичних розладів, погіршення стану здоров'я.

Висновки. Таким чином, незнання того, як цей вірус не передається, породжує в суспільстві страх та бажання відгородитися від людей, які живуть із ВІЛ, ізолювати їх. У свідомості переважної більшості СНІД залишається «ганебною» хворобою. Це перешкоджає отриманню доступу людей, які живуть із ВІЛ, до повноцінного лікування та догляду, заважає ефективній профілактиці.